

ביטוח וכיבושים

העיתון של ענף הביטוח

www.insurance.org.il

גליון מס' 165 | 23 בספטמבר 2007

ייעוץ פנסיוני הוגן - האומנם?

מאת: עו"ד יהודה טלמון - נשיא לה"ב, לשכת ארגוני העצמאים והעסקים בישראל

של המוצר הפנסיוני, וזאת על מנת להבטיח שהעוסקים בייעוץ פנסיוני יפעילו שיקול דעת אובייקטיבי.

התיקון לחוק יאפשר לתאגידים הבנקאיים, המתכוננים להסתער על הציבור על תקן יעצים, להיות למעשה משווקים לכל דבר. בכך יש "מכשול בפני עיוור" שכן הציבור הרחב אינו מודע להבדל המהותי בין השניים.

שאלה נכבדה נוספת היא מה לתיקון המבוקש ולחוק ההסדרים?

השימוש במנגנון החקיקה של חוק ההסדרים ספג באחרונה קיתונות של ביקורת, ואף כמה פסקי דין של בית המשפט העליון הביעו את מורת רוחם מהליך בלתי ראוי זה.

מן הראוי שהתיקון המבוקש יוסר מיידית מסדר היום של חוק ההסדרים, ולא יובלע בתוך מאות נושאים שונים ומשונים הטמונים בו.

וניטראליות. לנגד עיניו צריכה לעמוד אך ורק טובת הלקוח, ללא זיקה למוצר פנסיוני כלשהו.

על פי המצב החוקי כיום, סוכן ביטוח פנסיוני רשאי לעסוק בשיווק של מוצרים פנסיוניים, אבל אינו רשאי להשתמש בתואר יועץ פנסיוני, למרות חובת הייעוץ שמטיל עליו החוק.

לא למותר לציין כי זרע הפורענות נזרע כבר במועד חקיקת החוק, בכך שאיפשר לתאגידים בנקאיים לקבל דמי הפצה מבעלים של מוצר פנסיוני ביטוחי - לגביו חל איסור). קבלת דמי הפצה בעבור שיווק מוצר פנסיוני פוגעת ביכולתם של התאגידים הבנקאיים לפעול באופן אובייקטיבי.

כדי למנוע את החשש שלא טובת הלקוח בלבד תעמוד לנגד עיניו של נותן הייעוץ, יש לאסור על המשווקים לקבל כל תמורה מבעליו

במסגרת חוק ההסדרים המונח בימים אלה לפתחה של הכנסת מבקשת הממשלה לקעקע את אחת מאבני היסוד של דו"ח ועדת בכר - הבטחת האובייקטיביות והניטראליות במתן הייעוץ הפנסיוני.

לתיקון המבוקש שני נדבכים - האחד, כניסת התאגידים הבנקאיים למתן ייעוץ פנסיוני לגבי מוצרים ביטוחיים בלוח זמנים השונה מהותית מזה הקבוע כיום בחוק. השני,

אפשרות לגבות עמלות מחברות הביטוח, בנוסף לדמי הפצה, על מוצרים פנסיוניים ביטוחיים.

התיקון המבוקש יפיל את "החומה הסינית" - הפרדה בין "ייעוץ פנסיוני" ל"שיווק פנסיוני" - שוועדת בכר ביקשה להקים.

בעוד שבעוד המשווק הפנסיוני קיים אינטרס לקדם את המוצר שאותו הוא משווק, מי שנותן ייעוץ פנסיוני אמור לשמור על אובייקטיביות

חג סוכות

לשכת סוכני הביטוח בישראל
מאחלת לחברי הלשכה
ולכל העוסקים בענף הביטוח
חג סוכות שמח

בחוה"מ סוכות הלשכה תהיה סגורה
בין התאריכים: יום ד' 26/9 עד יום א' 7/10

כנס אלמנטר 2007
19-22 בנובמבר,
אילת

ההרשמה
בעיצומה

ניתן להירשם באתר האינטרנט של הלשכה www.insurance.org.il

הלשכה אינה מביעה כל עמדה ואין היא אחראית, במישרין ו/או בעקיפין, לגבי המידע והחומר המתפרסם בעיתון ביטוח ופנינים מטעם הלשכה בכל הנוגע למוצרים/שירותים המוצעים ע"י ספקים/גופים כלשהם. הלשכה אינה צד להתקשרות בין חבר הלשכה או מי מטעמו או מזמין כלשהו לבין מציע המוצר או השירות. אין לצלם להעתיק או להפיץ בדרך אחרת גליון זה או חלקים ממנו ללא היתר בכתב ומראש מהמו"ל.

סעיף 3 (ה) לפקודה - יישום בשנת המס 2007

מאת: רו"ח צביקה משבנק - יועץ הלשכה למיסוי פנסיוני

1. רשות המסים פרסמה ביום 18.09.2007 הודעה לציבור המעסיקים ולשכות השירות ביחס לאופן יישומו של סעיף 3 (ה) לפקודה בכל הקשור לתקרות השכר המבוטח על-ידי המעביד ללא חבות מס בידי העובד.
2. להזכירכם, סעיף 3 (ה) לפקודה תוקן במסגרת תיקון 138 לפקודה לתחולה משנת 2005, וזאת במקביל לתיקון תקנה 19 לתקנות קופות גמל.
3. לאור מורכבות התיקון, הונחו המעבידים בשנת 2005 בלבד לפעול על-פי תקרת הפקדה המחושבת לפי הכפלת שיעור ההפקדה המרבי (7.5%) בנמוך מבין המשכורת בפועל לבין התקרות הקבועות בסעיף. באשר לשנת 2006, הונחו המעבידים כי
4. יישום ההנחיות בשנת 2006 גרם לקשיים תפעוליים רבים ובשל כך קיבלה הנציבות פניות רבות של מעבידים באשר לאי יכולתם ליישם את ההנחיות האמורות.
5. לאור זאת, נערך דיון נוסף בהנהלת החטיבה לשומה וביקורת באישור החטיבה המשפטית, והוחלט לבטל את
6. קיימות שתי תקרות תקרת שכר מבוטח ותקרת שיעור ההפקדה. על-פי ההנחיה לשנת 2006, נקבע סכום התקרה על-ידי הכפלת משכורתו המבוטחת של העובד בקופת הגמל (עד התקרה המתייחסת לאותו סוג קופה) בשיעור שהופקד בפועל על-ידי המעביד למרכיב התגמולים שבקופה (עד 7.5%). החישוב הנ"ל נערך בשנת 2006 לכל קופה בנפרד.
7. יישום ההנחיות בשנת 2006 גרם לקשיים תפעוליים רבים ובשל כך קיבלה הנציבות פניות רבות של מעבידים באשר לאי יכולתם ליישם את ההנחיות האמורות.

ההנחיות שהיו תקפות בשנת 2006. לפיכך, החל מיום 01.01.2007 יש לפעול על-פי ההנחיות שהיו בתוקף בשנת 2005 כאמור בסעיף 3 לעיל (בכפוף לעדכון סכומי התקרות). המשמעות הנה שהחל משנת 2007 ניתן לחשב את סכומי התקרות לפי שיעור ההפקדה המרבי (7.5%) כשהוא מוכפל ב**נמוך** מבין המשכורת החודשית של העובד לתקרת המשכורת הקבועה בסעיף (7,200 ₪ במסלול הוני/30,148 ₪ במסלול קצבתי או שילוב בניהם). יודגש, כי הפקדה בקופה בשיעור העולה על השיעור המרבי (7.5%) תהווה הכנסה לפי סעיף 3(ה) לפקודה, אפילו השכר המבוטח נמוך מהתקרה הקבועה בסעיף.

מבצע לחברי הלשכה עיתון גלובס לחודש היכרות במתנה

לממשיכים מנוי שנתי במסלול מבצע מיוחד

לקבלת העיתון לחודש היכרות במתנה ללא כל התחייבות התקשרו למחלקת המנויים

טל': 03-9538787
או 1515* מכל טלפון נייד
ומסרו את קוד המבצע 1261

*הזכאות למנוי היכרות הינה ע"פ תקנון מנויי היכרות של גלובס

שדרוג נוסף לאתר ה"גמל נט"

החל מיום 18.09.2007 מוצגים באתר לשימוש העמיתים מדדי הסיכון של קופות הגמל

מודלים, נמדדים בשווקים שאינם מזילים או נמדדים בתדירות נמוכה. המדד נותן אינדיקציה למידת הדיוק והמהימנות של הערכים והתשואות המדווחים. * כלי מדידה בידי העמית לשם השוואת הסיכון הטמון בהשקעות הגוף המוסדי בו הוא חוסך, בהשוואה לסיכון הטמון בהשקעות גופים ...

מדד אלפא משקף את יכולתו של מנהל ההשקעות בקופת גמל להשיג תשואה עודפת על מדדי השוק באמצעות בחירת נכסים סלקטיבית או תזמון חשיפות. בנוסף, מוצג באתר מדד נזילות עבור כל קופת גמל. מדד זה נותן אינדיקציה למידת השקיפות של ערך התיק, שכן חלק ממרכיבי התיק מוערכים לפי

לשכת סוכני ביטוח בישראל

לחברת הלשכה קסטן טובה ובני משפחתה משתתפים בצערכם במות האב

אריה ז"ל

שלא תדעו עוד צער

לשכת סוכני ביטוח בישראל

למשפחת הרפז משתתפים בצערכם במות חברת הלשכה

אילנה הרפז ז"ל

שלא תדעו עוד צער

מבצעים מיוחדים והטבות לחברי הלשכה

באתר הלשכה
www.insurance.org.il
באייקון רווחה

לפרטים: 03 - 6396676
לתמר כהן
pirsum@insurance.org.il

בעין משפטית

מאת: עו"ד חיים קליר

על חטא הצביעות

בתקופת אלכסנדר ינאי, מגדולי המלכים לבית חשמונאי, התנהל מאבק איתנים בין שתי סיעות בעם היהודי: הפרושים והצדוקים.

ינאי המלך בחר להתקרב לצדוקים ואף הרג רבים מן הפרושים, ביניהם את חברי הסנהדרין הגדולה.

בערוב ימיו, הבין ינאי כי שגה. אשתו שלומציון, החלה בניסיונות התקרבות אל הפרושים.

בהיותו על ערש דווי, ביקשה שלומציון מינאי כי יבהיר לפרושים שהיא, בניגוד לבעלה, אינה צדוקית ואל להם לפרושים לפגוע בה ובבניה.

את תשובת ינאי לשלומציון מביא התלמוד הבבלי במסכת סוטה:

"אמר לה ינאי מלכא לדביתה: אל תתיראי מן הפרושין ולא ממי שאינן פרושין, אלא מן הצבועין שדומין לפרושין, שמעשיהן כמעשה זמרי ומבקשין שכר כפנחס". ובמילים אחרות: אל תחששי לא מהפרושים ולא מהצדוקים, אלא מהצבועים, מאלה שיעשו עצמם מקורבים אליך, אבל הם אינם כאלה.

וגם אנו, ערב יום הכיפורים, נבקש מחברות הביטוח: הכו על חטא הצביעות. אל תשימו עצמכם שומרי הציבור. ולכם שופטי ישראל: אל תפלו שבי בטענת חברת הביטוח כי כל מה שעומד לנגד עיניהן הוא שלום הציבור. לימדו משופטת חריפת שכל שקלטה מייד כי אין המדובר אלא בצביעות לשמה.

ומעשה שהיה כך היה: בליל שושן פורים הקפיד אברהם ברנה על קיום מנהג שתיית היין אולם חרג מן המידה המותרת ולא נזהר בחיוב מן התורה של "ונשמרתם מאד לנפשותיכם".

בשל היותו בגילופין, הגיעה אשתו למקום שבו היה והחזירה אותו לביתו. זמן קצר לאחר מכן, מבלי שהיה ער למעשיו, נטל את מפתחות מכוניתו ונהג בה. במהלך נסיעה זו, עלה על המדרכה. המכונית

ניזוקה. ברנה הועמד למשפט פלילי. חברת ביטוח ישיר, אשר ביטחה את המכונית בביטוח מקיף, סירבה לפצות את ברנה על נזקי התאונה.

לא לכיסי אני עושה, הסבירה ביטוח ישיר. אני חברת ביטוח רודפת צדק. יש לי עקרונות. אכפת לי משלומי של הציבור. בפרינציפ אני לא משלמת תגמולי ביטוח לנהגים שיכורים.

תנאי הפוליסה לביטוח מקיף, מציינת השופטת תמר בר-אשר צבן, מבית משפט השלום בירושלים, נקבעו בפוליסה סטנדרטית תקנית שנוסחה בידי המפקח על הביטוח. הפוליסה התקנית מחריגה נהיגה ב"השפעת סמים". היא אינה מחריגה נהיגה בהשפעת אלכוהול. חברות הביטוח אינן רשאיות לשנות את תנאי הפוליסה התקנית, אלא אם השינוי הוא לטובת המבוטח.

השופטת דוחה את טענתה של ביטוח ישיר כי בכך שתגמולי הביטוח יישארו בקופתה, הנהגים ילמדו לקח והדבר יתרום למלחמה בתאונות הדרכים.

בפורעי חוק בדרכים, מבהירה השופטת, יש להלחם באמצעות גורמי האכיפה, בתחום המשפט הפלילי והתעבורתי. אין זה מתפקידן של חברות הביטוח לאכוף עבירות תעבורה, אפילו הן חמורות ותוצאתן קשה, בדרך של שלילת כיוונו ביטוחי, ואסור שכך ייעשה. חברות הביטוח לא הוסמכו לענוש פורעי חוק.

השופטת דוחה גם את טענת ביטוח ישיר כי יש להפחית מתגמולי הביטוח בגלל "אשם תורם" מצד המבוטח בכך שנהג בשכרות.

הכנסת חריגים לפוליסה בדלת האחורית, על ידי שימוש בדוקטרינת האשם התורם, שמה לאל את כוונת המחוקק, קובעת השופטת. פסקי הדין בהם הופחת חלק יחסי מהתגמולים בגין אשם תורם, בטעות יסודם.

ניסיונה של חברת הביטוח להתעלם ממושכלות יסוד בידי ביטוח ולהטיל אשם תורם על המבוטח במקרים של נהיגה רשלנית, הערכת סיכון מוטעית או טעויות בשיקול דעת הנהג, משול למדרון חלקלק בו היא מנסה לדרדר את יכולתו של המבוטח להסתמך על הכיסי הביטוחי שהוא רוכש לרכבו למקרה של תאונה, ותאונה קשה בפרט.

כל תאונה, כמעט, מוסיפה השופטת, היא תוצאה של רשלנות או טעות בשיקול הדעת. מדוע לא תטען חברת הביטוח - ואין ספק שהיא תטען, אם בתי המשפט יתנו ידם להידרדרות במדרון חלקלק זה - כי אותם מבוטחים היו פזיזים, נטלו סיכונים בלתי סבירים בנהיגתם ועל כן היא פטורה מחבותה לשלם את תגמולי הביטוח? הרי בדרך זו יוכלו חברות הביטוח לפטור עצמן מעולן של לפחות מחצית מהתביעות בגין נזקי הרכוש לרכבים המבוטחים על ידן.

לא זו אף זו: "חרף העובדה שבתי המשפט שבים ודוחים את טענותיהן של חברות הביטוח (בדבר העדר כיוונו עקב נהיגה בשכרות ואשם תורם)... הן לא אומרות נואש, ושבות ומנסות את מזלן. דומה כי הן אינן ממשיכות עם טענות אלו גם בערכאות הגבוהות, אלא משלימות עם פסיקות בתי-משפט השלום, הדוחות את טענותיהן". כנראה כדי שלא ייווצר תקדים מחייב שיתום סופית את הגולל על טענות אלה.

את השופטת מקוממת במיוחד העובדה שביטוח ישיר לא טרחה להודיע לה, כי עד היום דחו בתי המשפט את טענותיה, או טענות דומות של חברות ביטוח אחרות, והתנהלה, כאילו הייתה זו הפעם הראשונה שבה בית משפט נדרש להכריע בשאלה זו.

השופטת חייבה אם כן את ביטוח ישיר בתשלום מלוא תגמולי הביטוח ובכל הוצאותיו המשפטיות של ברנה.

נאמן רק לי

סוכן הביטוח שלי

המכללה לפיננסים וביטוח

על שם שלמה רחמני ז"ל

נמשכת ההרשמה

לקורסי הכשרה לבחינות גמר של המפקח על הביטוח ושל הרשות לניירות ערך

מועד הבחינה

פברואר 2008
פברואר 2008
פברואר 2008
מאי 2008

מועד הפתיחה

10.12.2007
12.12.2007
16.12.2007
12.12.2007

שם הקורס

ביטוח פנסיוני
ביטוח תאונות
ביטוח רכוש
ניתוח ניירות ערך

נא לשים לב:

1. נמשכת ההרשמה גם לכל מגוון קורסי הכשרה לבחינות ביסודות של המפקח על הביטוח ושל הרשות לניירות ערך על פי המתכונת החדשה של הכשרת הסוכנים. להלן המועדים המעודכנים:

מועד הבחינה

פברואר 2008
מאי 2008
מאי 2008
מאי 2008
מאי 2008

מועד הפתיחה

18.12.2007
13.01.2008
16.01.2008
14.02.2008
18.02.2008

שם הקורס

יסודות ודיני ביטוח
כלכלה
חשבונאות
מימון
סטטיסטיקה

2. נמשכת ההרשמה גם למגמה הרב שנתית להכשרת עובדי חברות וסוכנויות הביטוח (מיסודו של אגוד חברות הביטוח). להלן המועדים:

14.10.2007
15.10.2007

המסלול החד שנתי להכשרה בביטוח פנסיוני
המסלול הדו שנתי לחתמים ומסלקי תביעות בביטוח כללי

לקבלת מידע נוסף נא לפנות ישירות אל המכללה לפיננסים וביטוח

טל': 03-6395820, פקס: 03-6395811

machon@insurance.org.il